

Piispainkokous 5/2021

Aika: 26.8.2021
Paikka: Kirkollishallitus, Karjalankatu 1, 70110 Kuopio
Läsnä: Arkkipiispa **Leo** (puheenjohtaja), metropoliitta **Arseni**, metropoliitta **Elia**
Sihteeri: Rovasti **Mikael Sundkvist**

Esityslista

Kokouksen avaaminen

36

Puheenjohtaja avasi kokouksen 15:17.

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

37

Päätösesitys: Kokous todetaan lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös: Esityksen mukaan.

Esityslistan hyväksyminen

38

Päätösesitys: Esityslista hyväksytään esitetystä muodosta.

Päätös: Esityksen mukaan.

Edellisen kokouksen pöytäkirjan tarkastus **39**

Päätösesitys: Edellisen kokouksen (9.6.2021) pöytäkirja tarkastetaan ja hyväksytään.

Päätös: Esityksen mukaan.

Metropoliitta Arsenin esitys **40**

Veli-Pekka Tuomelan (ent. munkkidiakoni Nasari) diakoniuden menetyksen toteaminen (Liite 1, joka on salassa pidettävä. Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (1999/621), 24 § 1 momentti 32 kohta.)

Piispainkokous 3/2020 (20.10.2020) päätti OrtL § 26/6 nojalla jatkaa munkkidiakoni Nasarin (Tuomela) toimituskieltoa 13.7.2021 asti. Metropoliitta Arseni on kuullut munkkidiakoni Nasaria 13.7.2021.

Päätösesitys: Piispainkokous toteaa munkkidiakoni Nasarin (Veli-Pekka Tuomela) menettäneen diakoniutensa ja palanneen maallikkojen joukkoon tästä päivästä alkaen.

Päätös: Esityksen mukaan.

Asia **41**

Asia 41 kokonaan salassa pidettävä, Laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (1999/621), 24 § 1 momentti 32 kohta.

Asia **42**

Pyhittäjä Johannes Valamolaisen ja pyhän marttyyri ja tunnustaja Johannes Sonkajanrantalaisen ikonografia (liitteet 3–4)

Piispainkokous 4/2021 (9.6.2021) päätti valmistella ikonimaalareille yleisohjestusta pidätyimisestä ikonografisissa periaatteissa sekä ikonien siunaamisesta.

Puheenjohtajan päätösesitys: Saapuneiden asiantuntijalausuntojen perusteella piispainkokous pidättäytyy antamasta erillistä yleisohjeistusta ikonografisista periaatteista sekä ikonien siunaamisesta vaan luottaa kirkon piirissä toimivien ikonimaalareiden harkintakykyyn pysyä ortodoksisen tradition puitteissa.

Metropoliitta Arsenin vastaesitys: Piispainkokous jättää asian pöydälle ja pyytää vielä kahta asiantuntijalausuntoa FT Kari Kotkavaaralta ja FT Katariina Hussolta. Näiltä kahdelta pyydetään kannanottoa metropoliitta Arsenin piispainkokoukselle 4/2021 (9.6.2021) tuomaan aloitteeseen.

Piispainkokous totesi, että asia on herättänyt paljon keskustelua ikonimaalarien keskuudessa. On sen takia tärkeää saada mahdollisimman laaja kuva aihepiiristä piispainkokouksen tulevan päätöksen tueksi.

Päätös: Vastaesityksen mukaan.

Asia

43

Kanonisointeja tarkastelevan työryhmän loppumuistio

Piispainkokouksen asettama, kanonisointeja tarkasteleva työryhmä on lähettänyt piispainkokoukselle työryhmän loppumuistion liitteineen. Muistiossa työryhmä esittää näkemyksensä mahdollisista kanonisoinneista ja niitä koskevista toimenpiteistä sekä esityksensä tässä vaiheessa mahdollisesti tarvittavista teksteistä. Työryhmään kuului puheenjohtaja KP metropoliitta Arsenin lisäksi Joensuun Pyhän Nikolain kirkon ylidiakoni i. Johannes (Jukka Korpela; sihteeri, Lintulan Pyhän Kolminaisuuden luostarin nunna äiti Ksenia ja dosentti Elina Kahla.

Työryhmä päätyi yksimieliseen kantaan, että seuraavat kolme kilvoittelijaa voisivat täyttää ne kriteerit, jotka piispainkokous on aiemmin katsonut määrittelevän pyhien joukkoon luettavan.

1. Pyhittäjä Haritonin merkitys oli ratkaiseva hengellisesti ja hallinnollisesti Valamon Kristuksen kirkastumisen luostarin rakentamisessa sodan jälkeisessä Suomessa.
2. Pyhittäjämarttyyri Pasi muodostui tärkeäksi kolttakansan ortodoksisen identiteetin siirtämisessä osaksi Suomen kirkkoa, mistä hän kärsi marttyyrikuoleman.
3. Pyhä vanhurskas Paraske tunnetaan suomalaisen runonlaulun hahmona. Ortodoksisen Kirkon näkökulmasta hän on karjalais-suomalaisen hurskaan ortodoksisen kansanäidin esikuva, joka eli uskoaan arkipäivässä ja välitti sen seuraavalle sukupolvelle.

Työryhmä myös hyväksyi esitetyt koskevat tekstiehdotukset. Työryhmä päätti esittää piispainkokoukselle, että se ryhtyisi toimiin esityksen tekemiseksi Ekumeeniselle Patriarkaatile näiden kolmen Kristuksen palvelijan lukemiseksi pyhien joukkoon asiassa.

Piispainkokous 4/2021 (9.6.2021) jätti asian pöydälle ja päätti arvioida vielä työryhmän kokoonpanoa sekä itse asian jatkovalmistelua.

Puheenjohtajan päätösesitys: Piispainkokous päättää työryhmän kokoonpanosta sekä asian jatkovalmistelusta.

Piispainkokous keskusteli asiasta. Metropolilta Arseni selosti nykyisen työryhmän jäsenten asiantuntijuuden kolmen kanonisointiin ehdotetun henkilön kohdalla ja myös työryhmän työskentelytavat. Hän totesi myös, että kaikkien kolmen muisto on pysynyt elävänä kirkkokansan keskuudessa. Piispat pohtivat myös sitä, onko näiden kolmen kanonisoinnin aika juuri nyt, verrattain pian kahden edellisen kanonisoinnin jälkeen. Kanonisointiprosessi voidaan kuitenkin pitää liikkeellä ja jo tässä vaiheessa tilata kaikista kolmen elämänkerroista kreikan kielen käännöksiä, asian mahdollista tulevaa siirtämistä Konstantinopolin pyhää synodia varten.

Päätös: Piispainkokous päätti siirtää asian tuonnetuksi. Piispainkokous päätti myös tilata kreikankieliset käännökset kanonisointityöryhmän laatimista igumeni Haritonin, luostarijohtaja Paisin sekä Parasken elämänkerroista.

Arkkipiispa Leon esitys

44

Pastori Marko Mäkisen laatima akatistos pyhittäjämarttyrille Paisi Petsamolaiselle (Liitteet 5–6)

Pastori Marko Mäkinen on 13.6.2021 lähetetyssä sähköpostissaan piispainkokoukselle esittänyt, että se hyväksyisi Mäkisen laatiman akatistos-tekstin pyhittäjämarttyrille Paisi Petsamolaiselle sillä ehdolla, että kanonisointeja tarkastelevan työryhmän ehdotukset vahvistetaan piispainkokouksessa ja ekumeenisessa patriarkaattissa. Teksti on oikoluettu ja sen laulettavat osuudet on tarkistanut Maria Takala-Roszczenko.

Päätösehdotus: Piispainkokous kirjaa akatistostekstin saapuneeksi, kiittää pastori Marko Mäkistä sen laadinnasta, sekä palaa tarvittaessa sen hyväksymiseen. Akatistosteksti arkistoidaan tässä vaiheessa.

Päätös: Esityksen mukaan.

Muut asiat

45

Muita asioita ei ollut.

Kokouksen päättäminen

46

Puheenjohtaja päätti kokouksen 15:51.

Aika ja paikka alussa mainitut.

Puheenjohtaja

Leo
Helsingin ja koko Suomen arkkipiispa

Mikael Sundkvist
sihteeri